

Kajaani Välikatu 24
arkeologinen koekaivaus 2010

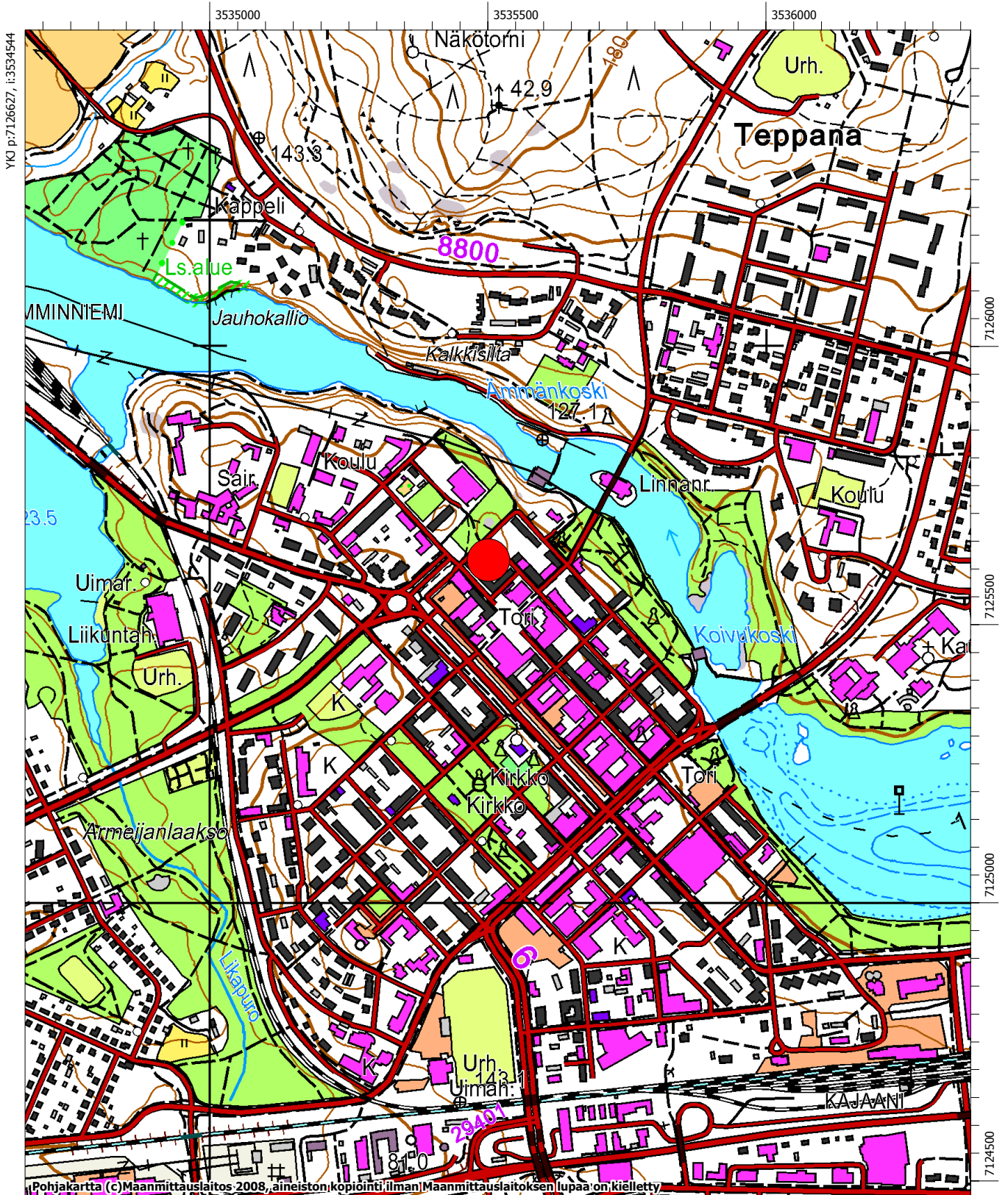
Riikka Väisänen

MUSEOVIRASTO

Arkisto- ja rekisteritiedot

<i>Kohteen nimi:</i>	Kajaani, Välikatu 24
<i>Kunta:</i>	Kajaani
<i>Kaupunginosa:</i>	Keskusta (001)
<i>Tonttinumero:</i>	205-001-0008-0025
<i>Mj-numero:</i>	1000007476
<i>Kohteen laji:</i>	Kaupunki
<i>Ajoitus:</i>	1600-luku → nykyaika
<i>Peruskartta:</i>	343112
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i>	Kaivausalueen keskipiste Pkoo= 7125532 ja Ikoo= 3535664
<i>Tutkimuksen laatu:</i>	Koekaivaus
<i>Tutkimuslaitos:</i>	Museovirasto, rakennushistorian osasto
<i>Kaivaustenjohtaja:</i>	FM Riikka Väisänen
<i>Apulaistutkija:</i>	HuK Tuuli Heinonen
<i>Kenttätyöaika:</i>	26.-28.4.2010
<i>Tutkitun alueen laajuus:</i>	n. 117,52 m ²
<i>Rahoittaja:</i>	RPK Rakennus ja Peltirakenne Kemppainen Ky
<i>Kustannukset:</i>	12 700 € (arvio)
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	MV/RHO217913:35-57
<i>Digitaaliset kuvatallenteet:</i>	MV/RHO217913:1-34
<i>Tutkimushistoria:</i>	Mökkönen, Teemu 2001: <i>Kajaani – Kajana. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointiprojekti.</i> MV/RHOA.
<i>Alkuperäinen raportti:</i>	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto (MV/RHOA)
<i>Kopiot (2 kpl):</i>	RPK Rakennus ja Peltirakenne Kemppainen Ky, Kainuun museo

YKJ p:7126627, i:3534544

Tiivistelmä

Museoviraston rakennushistorian osasto suoritti huhtikuussa 2010 koekaivaukset Kajaanin Välikatu 24:n rakentamattomalla tontilla. Tutkimukset tulivat ajankohtaiseksi RPK Rakennus ja Peltirakenne Kemppainen Ky:n suunnitelmassa kerrostalon rakentamista alueelle. Tutkimusten tarkoituksena oli selvittää, onko kyseisellä tontilla säilynyt vanhoja kaupunkikerrostumia tai -rakenteita jotka vaatisivat lisätutkimusta, vai voidaanko alue vapauttaa rakentamiselle. Museovirasto (Teemu Mökkönen) on tehnyt kaupunkiarkeologisen inventoinnin alueella 2001, jonka perusteella kyseinen tontti oli arvioitu tutkimuksellisesti mielenkiintoiseksi alueeksi (2. luokka), jolla saattaa sijaita säilyneitä kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tontin kohdalla ei arkeologisia tutkimuksia ollut tehty.

Koekaivauksissa tontille avattiin neljä koeojaa. Kolme koeojaa sisälsi vain eriaikaisia purku- tai täyttökerroksia. Koeoja 2:sta tuli esille rakennuksen perustus sekä jo maanpinnalle näkyneen kellarin kattorakenteita. Kyseiset rakenteet ajoittuivat todennäköisimmin 1900-luvulle. Alueelta ei löytynyt lainkaan selvästi vanhempaan kaupunkiaikaan ajoittuvia löytöjä tai rakenteita.

Sisältö

Arkisto- ja rekisteritiedot	1
Peruskarttaote.....	2
Tiivistelmä	3
Sisältö.....	4
1. Johdanto	5
2. Ympäristö.....	5
3. Historiallinen tausta	6
4. Kaivausmenetelmät.....	8
5. Kaivaushavainnot.....	9
Koeoja 1	9
Koeoja 2	11
Koeoja 3	14
Koeoja 4	15
6. Tulokset.....	17
Lähteet ja kirjallisuus	18

Liitteet

- Liite 1:** Kuvaluettelo
Liite 2: Kartat

1. Johdanto

Museoviraston rakennushistorian osasto suoritti 26.–28.4.2010 arkeologiset koekaivaukset Kajaanin Välikatu 24:n rakentamattomalla tontilla. Tutkimukset tulivat ajankohtaiseksi RPK Rakennus ja Peltirakenne Kempainen Ky:n suunnitelmassa kerrostalon rakentamista alueelle. Tutkimusten tarkoituksena oli selvittää, onko kyseisellä tontilla säilynyt vanhoja kaupunkikerrostumia tai -rakenteita jotka vaatisivat lisätutkimusta, vai voidaan-ko alue vapauttaa rakentamiselle koekaivausten jälkeen.

Kaivauksia johti FM Riikka Väisänen, apulaistutkijana toimi HuK Tuuli Heinonen ja tutkimusavustaja HuK Janne Heinonen. Kaivausten kustannuksista vastasi RPK Rakennus ja Peltirakenne Kempainen Ky (arvioidut kustannukset 12 700 €).

Museovirasto / Teemu Mökkönen on vuonna 2001 tehnyt Kajaanin keskustan alueella kaupunkiarkeologisen inventoinnin, joka liittyi Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologiseen inventointiprojektiin (Mökkönen 2001). Inventoinnin tavoitteena oli kartoittaa alueet, joilla 1600- ja 1700-luvun kaupunkialueen kerrostumat olisivat todennäköisesti säilyneet. Tutkimus tapahtui vanhan ruutuasemakaavan alueella. Kyseisessä inventoinnissa Välikatu 24:n alue arvioitiin tutkimuksellisesti mielenkiintoiseksi alueeksi (2. luokka), jolla saattaa sijaita muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tontin kohdalla ei arkeologisia tutkimuksia ollut tehty.

2. Ympäristö

Välikatu 24:n rakentamaton tontti sijaitsee noin 200 metriä Kajaanin linnasta lounaaseen, aivan Kajaanin keskustan alueella. Tontti on ollut kaupunkialueella kaupungin perustamisesta vuodesta 1651 lähtien (Mökkönen 2001). Suurin osa tontista oli tasattu sepelillä parkkipaikaksi. Aivan tontin koillisosassa oli vielä näkyvissä 1900-luvulla rakennetun ja puretun rakennuksen jäänteitä. Kyseistä aluetta ei ollut tasoitettu sepelillä. Peruskallio oli tontilla hyvin lähellä maanpintaa, varsinkin tontin itälaidalla. Ympäröivillä tonteilla oli kerrostaloja.

Nykyisen maanpinnan tason tontin kohdalla on noin 145–146 m mpy. Maa nousee vähitellen pohjoiseen ja koilliseen Ämmänkoskenkadun yli mentäessä ja laskee lännessä kohti Kajaaninjokea sekä etelässä kohti nykyistä keskustaa. Tontin länsipuolella on usean metrin pudotus viereisen kerrostalon katutasolle. Tontin tämä sekä etelälaita olivat aidatut. Tontin muita reunoja kiersi matalampi kiveys.

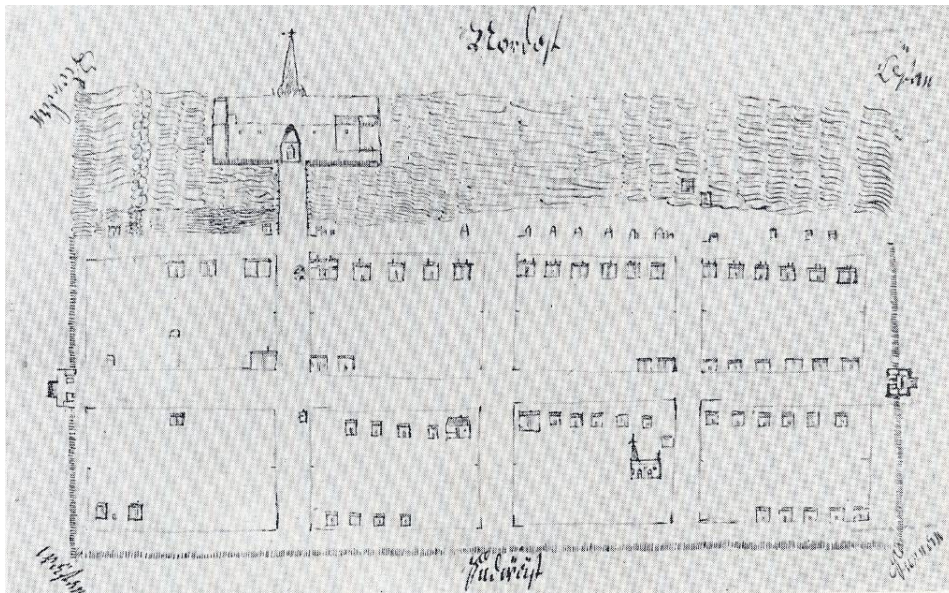
Kuva 1. Välikatu 24:n rakentamaton tonttima ja koeojat 1–4. Kuva otettu koilliseen.

3. Historiallinen tausta

Asutus alkoi kasvaa ja vakiintua Oulunjärven alueella jo 1500-luvulla. Kyseessä oli lähinnä uudisasutus Savosta. Kajaanin kaupungin alueella ei vielä tuolloin ollut asutusta – tai jos oli, se laskettiin kuuluvaksi Paltamon kylään. Kajaanin linnaa alettiin rakentaa vuonna 1596 solmitun Täyssinän rauhan jälkeen, noin vuosista 1604–1605 lähtien. (Keränen 1986:265–266, 394–403; Museovirasto 1975:15; Vartiainen 1931:24, 42, 47.) Varsinainen Kajaanin kaupunki on perustettu vuonna 1651. Kaupungin perustaja oli Pietari Brahe, joka oli vuonna 1650 saanut Kajaanin vapaaherran arvonimen. Hän perusti myös muita kaupunkeja hallinnoimilleen alueille Suomessa. Ilmeisesti linnan vierellä oli aikaisemmin ollut kauppapaikka, mikä saattoi helpottaa kaupungin muodostumista alueelle. Kirkon rakentaminen kaupunkiin aloitettiin vuonna 1653, ja myös koulu kuului kaupungin varhaisimpien julkisten rakennusten joukkoon. (Vartiainen 1931:93–115; kts. myös Mökkönen 2001.) Myös Kajaanin linnan rakentamista jatkettiin 1650-luvulla Pietari Brahen toimesta (Museovirasto 1975:16; Vartiainen 1931:381).

Vanhin Kajaanin asemakaavasta oleva tieto on Kajaanin vapaaherrakunnan tarkastuspäiväkirjaan kuulunut perspektiivipiirros vuodelta 1659. Piirustuksessa on kuvattuna tulliportilta tulliportille kulkeva pitkittäinen pääkatu, Pitkäkatu, joka vastaa nykyistä Kauppakatu. Nykyisen Brahenkadun kohdalla on kulkenut toinen pitkittäiskatu. Kuvattuna on myös poikittaiskatuja, joita nykyisin vastaavat Linnan-, Kirkon- ja Koivukoskenkadut. Kajaanin asemakaava ei siis ole muuttunut juurikaan piirroksen kuvaamasta ajankohdasta. Kaupunki oli tulliaidan ympäröimä, ja liikenne ulos kaupungista kulki pääasiassa itäisen tulliportin kautta. Pääosa asutuksesta keskittyi kaupungin itäosaan – länsi- eli linnanpuoleinen osa oli harvemmin rakennettua. Suurin osa rakennuksista oli pieniä ja vaatimattomia, ja monta tonttia oli autioinakin, toimien niittyinä ja peltoina. (Mökkönen 2001; Vartiainen 1931:138).

Suuren Pohjan sodan aikana, ns. sarkasodassa vuonna 1712 kaupungin eteläpuoli poltettiin venäläisten toimesta. Vuonna 1716 paloi kaupungin loppuosa sekä kirkko, ja Kajaanin linna räjäytettiin. Isonvihan jälkeen asutus palasi vähitellen kaupunkiin, ja kaupunkia sekä linnaa alettiin jälleenrakentaa. Itse kaupunkia suunniteltiin linnoitettavaksi yhdessä linnan korjaustöiden kanssa: 1730-luvulta tunnetaan kaksi suunnitelmaa kaupungin linnoittamisesta sekä yksi uusi asemakaavaehdotus. Kaupunki kuitenkin rakennettiin uudelleen vanhan 1600-luvun asemakaavan mukaan – vaihtoehtoisia jälleenrakentamissuunnitelmia ei siis koskaan toteutettu käytännössä. Kajaani säilyi harvaan asuttuna kaupunkina. Itse linna alkoi menettää maanpuolustuksellista merkitystään 1750-luvulla. Silti sen kunnossapidosta yritettiin edelleen huolehtia, ja sille tehtiin korjausehdotus vuonna 1754, mutta suunnitelmaa ei koskaan toteutettu käytännössä ja linna jäi raunioiksi. (Mökkönen 2001; Museovirasto 1975: 17; Tyrkkö 1948:23, 261, 460–461.) Vuosien 1712 ja 1716 venäläisten syyttämien palojen lisäksi Kajaanissa riehuivat tulipalot vuosina 1775 ja 1807 (Mökkönen 2001).

Kuva 2. Kajaanin kaupungista säilynyt varhaisin asemakuvapiirros 1600-luvulta (Vartiainen 1931:137).

4. Kaivausmenetelmät

Kevään 2010 koekaivauksilla pyrittiin selvittämään muinaisjäännösten säilyneisyys Kajaanin Välikatu 24:n rakentamattoman tontin alueella. Tontille avattiin yhteensä neljä erisuuntaista koeojaa, joista koeojat 3 ja 4 tosin liittyivät yhteen.

Korkeus kaivausalueelle siirrettiin kaupungin tuomasta pultista (145,05 m mpy), joka sijaitsi tonttia vastapäätä sen pohjoispuolella, kalliassa Ämmänkoskenkadun toisella puolella. Korkeus on ilmoitettu N2000-järjestelmässä.

Pohjakartta-aineistona oli digitaalinen kaavakartta, joka saatiin Kajaanin kaupungin maankäyttöpalveluista. Dokumentointi ja kartoitus suoritettiin takymetrillä, ja mittauksia varten koordinaatisto siirrettiin alueelle käyttäen asemoinnissa hyväksi kaupungin kiintopisteitä numero 6 ja 3040. Korkeudet näille kiintopisteille siirrettiin yllä mainitusta pultista. Näin tutkitut alueet saatiin liitettyä digitaaliseen pohjakarttaan ja kaupungin koordinaatistoon.

Käytettyjen kaupungin kiintopisteiden koordinaatit ovat:

6:	X= 7125533,913	3040:	X= 7125346,565
	Y= 535309,907		Y= 535500,366
	Z= 145,69		Z= 140,49

Koeojat avattiin kaivinkoneella. Tontin länsireunassa sijainneen koeoja 1:n laajuus oli 35,95 m². Tontin eteläosaan avatun koeoja 2:n laajuus oli 44,47 m². Tontin itälaitaan kaivettujen ja toisiinsa liittyneiden koeojien 3 ja 4 yhteislaajuus oli 37,11 m². Koeojista poistettiin ensin lähes koko tonttia peittänyt sepelikerros. Tämän jälkeen niistä poistettiin koneella selvät täyttökerrokset. Melkein joka kohdasta tuli tämän jälkeen vastaan peruskallio – eri alueilla eri syvyydeltä. Koeoja 2:sta paljastuneet rakenteet puhdistettiin esiin, mutta jätettiin purkamatta. Koeojista tehdyt havainnot kartoitettiin takymetrillä, ja koeojat ja niiden profiilit puhdistettiin sekä dokumentoitiin valokuvaamalla.

Alueen dokumentoinnissa sovellettiin yksikkökaivausmenetelmää, vaikka varsinaisia yksikkötunnuksia maakerroksille ei annettu. Yksikköjen kuvaukset löytyvät raportin kaivaushavainnot-osiosta. Kaivauksilta ei otettu talteen löytöjä, vaan ne heitettiin kuvaamisen jälkeen pois.

5. Kaivaushavainnot

Koeoja 1

Välikatu 24:n tontin länsireunaan avattiin NW-SE-suuntainen koeoja, jonka koko oli 35,95 m². Tontin tämä reuna oli Mökkösen inventoinnin perusteella potentiaalisinta aluetta vanhojen kerrostumien löytymiselle. Koeojan paikan valintaan vaikutti tontin luoteiskulmalle kaivettu kaapeli, josta sai tarvittavan sähkönsä aidan toiselle puolelle parkkeerattu magneettikuvausauto, joka viikoittain tuli viereisen lääkärikeskuksen käyttöön. Koeoja aloitettiin kyseisen kaivannon eteläpuolelta.

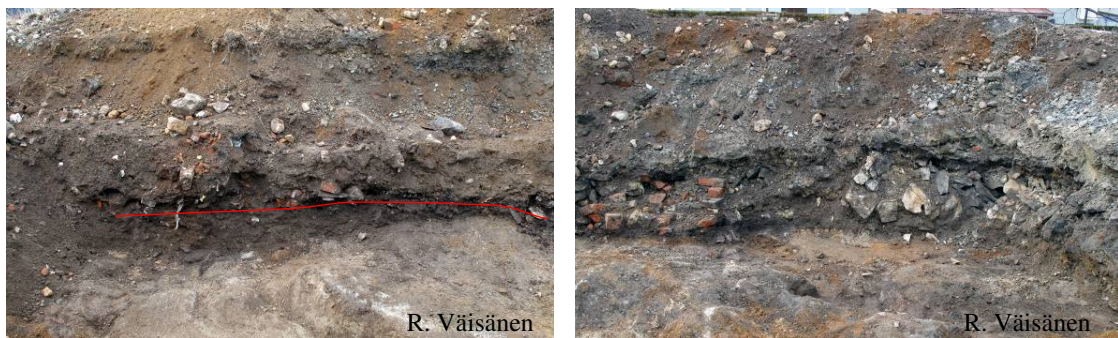
Kaivaus aloitettiin poistamalla tontille tuotu sepelikerros kaivinkoneella. Sepelikerroksen paksuus oli noin 20–30 cm. Tämän jälkeen poistettiin sepelikerroksen alla ollut sekoittunut purku/täyttökerros, joka oli paksuudeltaan noin 50–60 cm. Kyseinen kerros koostui irtonaisesta tummanruskeasta karkeasta hiekasta, suurehkoista (lohkotuista tai räjäytetyistä?) kivenlohkareista, tiilistä ja tiilimurskasta yms. purkujätteestä. Paikoitellen koeojan pohjoispäädyssä kyseiseen kerrokseen liittyi lisäksi savea. Myös valtaosa lohkotuista tai räjäytetyistä kivistä oli koeojan pohjoisosassa. Koeojan keskikohdilla osa tiilistä oli pinnottu kasaan, joka ei kuitenkaan muodostanut minkäänlaista rakennetta, vaan tiilet olivat irti ja epäjärjestyksessä toisiinsa nähden. Löytöinä tästä täyttökerroksesta tuli mm. rautaa (hevosenkengän katkelmia, nauvoja yms.), posliinia, fajanssia, lasia, eläinten luuta, muovia, karkkipapereita yms. Posliinilöytöjen joukossa oli paloja Arabian Mikki Hiiri - mukista, jollaisten tuotanto ajoittui vuosille 1932–1949 (www.arabianmuseo.fi).

Kuva 3. Koeoja 1. Pohjalta on tullut esille peruskallio, jonka koloissa on kellertävää karkeaa hiekkaa ja vaaleaa savensekaista silttiä. Kuva otettu kaakkoon.

Ylemmän purku/täyttökerroksen alta tuli esiin irtonainen tummempi savensekainen hiekkakerros, joka myös oli sekoittunut, mutta joka sisälsi vähemmän tiilimurskaa, kiviä yms. purkujätettä. Kerros erottui selvimmin koeojan eteläpäässä. Pohjoispäädystä kivenlohkareiden ja tiilien paikalle tuonti oli selvästi hävittänyt tämän alemman sekoittuneen kerroksen. Kyseisestä alemmasta sekoittuneesta kerroksesta tuli muutama punasaviastian palanen, jotka voisivat olla peräisin kaupungin vanhemmista, jo tuhoutuneista kerroksista. Kerroksesta löytyi myös fajanssin palanen.

Sekoittuneiden kerrosten alta tuli esille joko vaalea savensekainen siltti tai punertava karkea hiekka. Näiden alta paljastui peruskallio. Se oli paikoitellen korkeammalla, ja hiekka tai siltti täytti korkeampien kohtien väliin jäävät kolot. Siltti ja karkea hiekka todettiin pohjamaaksi.

Kuvat 4 ja 5. Vasemmalla koeoja 1:n länsiprofilin eteläpääty ja oikealla pohjoispääty. Vasemmalla punainen viiva erottaa ylemmän purkujättekerroksen alemmasta sekoittuneesta savensekaisesta hiekasta. Oikeanpuoleisessa kuvassa näkyy tasoitteeksi kasattuja tiiliä sekä lohkottuja kiviä. Kuvat otettu lounaaseen.

Koska peruskallio lasi jyrkästi kohti tontin länsilaitaa, on aikojen saatossa korkeuseroa selvästi yritetty tasoittaa tuomalla tontin länsireunalle lohkottuja kiviä ja muuta purkujätettä paksuksi kerrokseksi, saaden näin aikaan tasaisempi tontti ja parkkipaikka.

Kuvat 6, 7 ja 8. Koeoja 1:n löytöjä, joita ei otettu talteen.

Koeoja 2

Koeoja 2 sijaitsi aivan tontin eteläreunassa ja oli SW-NE-suuntainen. Sen laajuus oli 44,47 m². Sepelikerroksen poistamisen jälkeen esille tuli kivinen seinänperustus sekä tiilirakenne. Aivan koeojan lounaispäässä sepelin alla oli kellertävää hienoa hiekkaa, jonka alta paljastui kivinen kellarin kattorakennelma. Kellarin suuaukko oli esillä aivan tontin reunassa, ja se oli reunustettu betonilla. Mahdollisesti itse kivinen kellarirakennelma on vanhempi kuin uudet betoniosat. Kellaria oli käytetty roskiksena viimeisten vuosien aikana, ja sinne oli kasaantunut mainoskylteistä lähtien erilaista poisheitettyä tavaraa.

Kellaria kaivettiin esille noin 3,90 m x 2,00 m alueelta, ja tämä jatkui edelleen länsiprofiiliin. Kuten jo edellä mainittiin, kellarin sisäänkäynti oli edelleen esillä aivan tontin laidalla. Kellarin kattorakenne koostui pitkänomaisista, suorakaiteenmuotoisista kivistä, joita oli ladottu tiiviisti lomittain. Kivien väleissä oli laastia. Kellari ajoittuu todennäköisesti 1900-luvulle. Ajoitusta tukee kellarin liittyminen rakennuksen perustuksiin, jotka löytömaalinsa perusteella ajoittuvat 1900-luvun puolelle. Myös kellarin päältä tulleet löydöt olivat hyvin moderneja. Kellarin ympärillä ja päällä oli kellertävää hienoa hiekkaa, joka oli selvästi tuotu paikalla kellarin rakentamisen yhteydessä.

J. Heino

R. Väisänen

Kuvat 9 ja 10. Koeoja 2:sta esiin tullut kellarirakennelma. Kuvassa vasemmalla kellari kuvattuna sisäpuolelta, jonne pääsi tontin reunassa olleen suuaukon kautta. Kuvassa oikealla kellarin kivistä kattorakenteita, jotka tulivat esille koeojasta. Kuva 9 otettu koilliseen ja kuva 10 lounaaseen.

Aivan koeoja 2:n kaakkosreunasta tuli esille kivinen seinälinja. Se koostui suorakaiteenmuotoisiksi lohkotuista kivistä, jotka oli aseteltu tasaiseksi riviksi. Rakenteen yhteispituus oli 3,60 m ja leveys 30–40 cm. Kivien korkeus oli noin 20 cm. Seinälinjan pohjoispuolella oli tiilirakenne sekä kolme suurta kivenlohkarettä, jotka olivat NW-SE-suuntaisessa rivissä. Ne olivat ehkä jäänteitä toisesta tiilirakenteen vieressä kulkeneesta seinälinjasta.

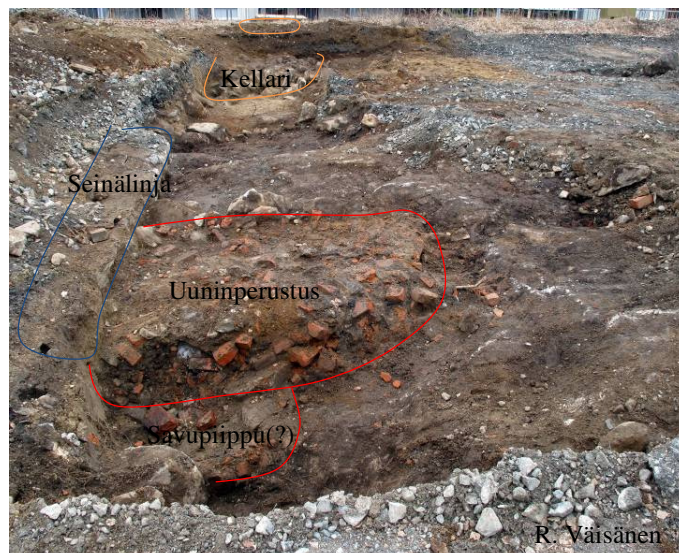
Tiilirakenne rajautui eteläpuolellaan edellä mainittuun seinälinjaan ja oli kooltaan 140 cm x 200 cm. Tämä rakenne tulkittiin uunin pohjaksi. Rakenne oli ehjin alaosastaan. Koillisreunalla esille saatiin selvästi ladottu rakennelma, jonka tiilien välissä oli laastia. Rakenteen päällä tiilet eivät olleet enää niin selvästi paikalleen aseteltuja, vaan rakenne oli päässyt hajoamaan. Rakenteen päällä tiilien väleissä oli karkeaa hiekkaa, jonka joukossa

oli paikoitellen savea, hiiltä ja laastia. Rakenteen päällä oli myös yksittäinen maatonut puulankku, joka jatkui eteläprofiiliin. Se on mahdollisesti ollut osa puista arinaa, mutta ei todennäköisesti ollut enää alkuperäisellä paikallaan. Rakenteen alta pilkisti rautavanne.

Kuvat 11. Koeoja 2:sta esille tulleet rakenteet. Taustalla on kivinen seinälinja. Edessä ovat tiilinen uuninperustus sekä mahdollinen toinen seinälinja. Uunin vasemmalla puolella on mahdollinen savupiipun perustus. Kuva otettu kaakkoon.

Uunin koillispuolella oli pienempi, neliömäinen tiilirakennelma, joka oli kooltaan 85 cm x 65 cm. Siinä tiilet oli ladottu neliömäiseksi kehäksi. Rakenne oli mahdollisesti savupiipun perustus. Aivan uuninperustuksen pohjoispuolella oli ohut kerros tummaa, nokista maata, jossa oli paikoitellen maatonut puusilppua. Tämän kerroksen alta tuli heti peruskallio.

Kuvat 12. Koeoja 2. Kuva otettu lounaaseen.

Kivijalan vieressä ja uunirakenteen lounaispuolella oli havaittavissa seuraavat maakerrokset: Pinnalla oli noin 40 cm sepeliä, jonka alta tuli esille hienon hiekan sekaista karkeaa hiekkaa, jonka seassa oli tiilimurskaa. Paikoitellen kerrokseen oli sekoittunut tummempaa ja tiiviimpää savensekaista hiekkaa. Savisempaa maata oli varsinkin lähempänä uunia. Tämän sekoittuneen kerroksen alta tuli esille punertava karkea hiekka, joka todettiin pohjamaaksi. Kahden edellä mainitun kerroksen alta tuli esille peruskallio kaikkialla muualla paitsi aivan kellarirakenteen vieressä, johon oli tuotu hienoa hiekkaa tämän rakentamisen yhteydessä. Uunin ja kellarin välisellä alueella oli myös muutama suurehko kivi sekä vähän pienempiä kiviä NW-SE-suuntaisessa rivissä. Ne mahdollisesti olivat jäänteitä rakennuksen (väli?)seinän perustuksista.

Löytöinä koeoja 2:n rakenteiden yhteydestä tuli mm. fajanssia, posliinia, Alkon korkki, ruostunut peltimuki, ruostuneet rautapihdit yms. rautaesineen katkelmia, tiilen katkelma, jossa kirjaimet HÖ..., kirkasta lasia jne. Muuten koeoja 2:n purkukerroksesta löytyi yksi mahdollinen punasavivadin reunapala, fajanssia, pullolasia, tasolasia ja nauloja. Yksi pullon kylkipala voitiin Arraks punsch -leimansa ansiosta tunnistaa ruotsalaiseksi punsiksi, jonka teollinen valmistus alkoi 1800-luvulla.

Kuvat 13, 14 ja 15. Koeoja 2:n löytöjä. Kuvassa 13 (vasemmalla) kellarirakenteen päältä löytyneet fajanssin ja pullolasin palaset. Kuvassa 14 on kellarin itäpuolella olleen purkukerroksen löytöjä. Kuvassa 15 on tiilisen uunirakenteen päältä tulleita löytöjä.

Löytöjen ja rakenteellisten seikkojen perusteella koeojasta löytynyt seinälinja ja uuni ajoittuvat todennäköisimmin 1900-luvulle. Uunin ympärillä olleeseen kerrokseen oli mahdollisesti sekoittunut joitakin vanhempia löytöjä, mutta nekin eivät ajoittuneet 1800-lukua vanhemmiksi.

Koeoja 3

Koeoja 3 kaivettiin tontin itälaidalle. Koeoja siis avattiin osittain alueelle, jota ei ollut tasoitettu sepelillä, vaan pienellä alueella tontin tässä reunassa kasvoi heinää. Kyseisessä kohdassa oli sekä Mökkösen (2001) inventoinnin sekä paikallisten asukkaiden mukaan ollut rakennus vielä 1900-luvulla. Koeoja oli NW-SE-suuntainen, ja sen laajuus oli 19,91 m². Peruskallio oli hyvin lähellä maanpintaa tässä osassa tonttia.

Koeojan aivan pohjoispääty kaivettiin alueelle, joka oli tasoitettu sepelillä. Sepelikerroksen paksuus tällä kohti oli noin 25–30 cm. Sen alta tuli esille vaaleankellertävä karkea hiekka, jonka paksuus vaihteli 30 cm ja 60 cm välillä. Maakerros oli todennäköisesti luonnollinen pohjahiekka. Sen alta tuli esille peruskallio.

Koeojan keski- ja eteläosassa pintakerroksena oli savensekainen multa. Sen paksuus oli noin 10–15 cm. Multakerroksen alta tuli kellertävä tai paikoitellen punertava karkea hiekka, jonka paksuus vaihteli välillä 20–70 cm. Tämän pohjamaan alta tuli peruskallio. Koeojan keskivaiheille oli kaivettu kuoppa tai oja, joka näkyi koeojan itäprofiilissa. Kuopassa oli tumma multakerros sekä karkea hiekka sekoittuneet keskenään. Kuopan täytön seassa oli myös tiilimurskaa ja hiiltä. Kyseinen sekoittunut kerros jatkui aina kallioon asti. Sekoittuneella maalla täyttynyt/täytetty kuoppa liittyy todennäköisimmin 1900-luvun purettuun rakennukseen, joka paikalla on sijainnut.

Kuva 16. Koeoja 3. Kallio oli hyvin lähellä maanpintaa. Kuva on otettu pohjoiseen.

Aivan koeojan eteläpäädyssä multakerroksen alla oli tumma sekoittunut karkea hiekka, jonka seassa oli tiilimurskaa ja laastia, ja johon liittyi muutamia suurempia kiviä. Tämän kerroksen alla oli punertava karkea hiekka sekä kallio. Purkujätteen sekaisen kerroksen paksuus oli noin 20–40 cm, ja paikoitellen se ulottui aivan kallioon asti. Löytöinä kerroksesta tuli kirkasta ikkunalasia. Myös tämä kerros liittyy 1900-luvulla purettuun taloon.

Kuvat 17 ja 18. Koeoja 3:n itäprofiilia. Vasemmalla koeojan keskivaiheilla ollut sekoittuneella kerroksella täytynyt kuoppa tai oja. Oikealla koeojan eteläpään sekoittuneet kerrokset sekä muutama iso kivi. Purkujätettä sisältäneet kerrokset liittyvät 1900-luvulla purettuun rakennukseen. Kuvat otettu koilliseen.

Koeoja 4

Koeoja 4 jatkettiin suoraan koeoja 3:sta länteen, tontin itä laidalta kohti koeoja 1:tä. Koeoja 4 oli siis NE-SW-suuntainen, ja sen laajuus oli 13,13 m². Koeoja avattiin aivan sellaisen alueen viereen, josta työn tilaaja oli kokeillut kenttätöitä edeltäneellä viikolla oliko maa jo sulanut jäädästä ja päästäänkö kaivaukset aloittamaan sovitun aikataulun mukaisesti.

Kuvat 19. Koeoja 4. Peruskallio laskee selvästi kohti tontin länsilaitaa, ja kallion väleihin jäävät kolot ovat täyttyneet karkealla hiekalla. Taustalla näkyy koeoja 3. Kuvat otettu koilliseen.

Aivan ojan itäreunassa maakerrokset vastasivat koeoja 3:n pohjoisosien kerroksia. Sepe-kerros oli noin 25–35 cm paksuinen, ja sen alla oli noin 10–25 cm punertavaa karkeaa hiekkaa, joka oli siis pohjamaata. Karkean hiekan alta tuli peruskallio. Koeoja 1:n suunnassa profiilissa alkoi näkyä sekoittunutta kerrosta, joka myös paksuni länteen päin edet-

täessä. Myös peruskallion pinta laskee länteen päin mentäessä. Ohuimmassa kohdassaan sekoittuneen kerroksen muodosti hiiltynyt puu, mahdollisesti lankku. Muuten sekoittunut kerros oli savensekaista karkeaa hiekkaa, jonka seassa oli tiilimurskaa ja laastia sekä paikoin hiiltä. Kerros oli noin 10–20 cm paksuinen.

Peruskallion pinta laskee siis kohti tontin länsilaitaa, ja sekä luonnolliset että täyttökerrokset paksunivat selvästi samaan suuntaan. Syvempien kallionkolojen täytteenä oli karkeaa pohjahiekkaa – joko punertavaa tai kellertävämpää. Koeojista 3 ja 4 ei löytynyt mitään viitteitä 1900-luvun purkujätteen kanssa sekoittuneita kerroksia vanhemmista kerroksista.

Kuvat 20 ja 21. Koeoja 4:n eteläprofiilia. Vasemmalla profiilin itäreuna, jossa sepelikerroksen alla suoraan pohjahiekka, sekä punaisella merkitty hiiltynyt puu. Oikealla profiilia keskemmältä koeojaa, jossa sepelikerroksen alla on havaittavissa ohuehko sekoittunut kerros. Kuvat otettu lounaaseen.

6. Tulokset

Koekaivaukset Kajaanin Välikatu 24:n rakentamattomalla tontilla tulivat ajankohtaisiksi kerrostalon rakentamissuunnitelmien vuoksi. Tontti oli Museoviraston / Mökkösen (2001) tekemässä inventoinnissa määritelty tutkimuksellisesti mielenkiintoiseksi alueeksi Kajaanin keskustan alueella, ja tämä vaati koekaivausten järjestämisen tontille ennen rakentamisen aloittamista. Tontille avattiin yhteensä neljä koeojaa, joiden yhteislaajuus oli 117,52 m².

Selkeitä kulttuurikerroksia tai vanhempaan kaupunkirakentamiseen liittyviä rakenteita ei kaivauksissa löytynyt lainkaan. Tontin itä laidalla koeojissa 3 ja 4 kallio oli hyvin lähellä maanpintaa, ja sen päällä oli joko vain luonnollista karkeaa hiekkaa tai tätä ja kerroksia, jotka sisälsivät 1900-luvulle ajoittuvaa purkujätettä. Aivan tontin Välikadun puoleisessa reunassa oli vielä näkyvissä jäänteitä 1900-luvulla puretusta rakennuksesta. Peruskallion pinta laskee jyrkähkösti tontin länsilaitaa kohti, ja samalla täyttö- ja muut kerrokset paksunivat. Tonttia oli selvästi yritetty aikojen saatossa tasoittaa tuomalla sen länsireunalle mm. enemmän purkujätettä. Tontin eteläosaan avatusta koeoja 2:sta saatiin esille pätkä rakennuksen kivijalkaa, tiilinen uuninperustus sekä kellari, mutta ne kaikki ajoittuivat todennäköisimmin 1900-luvulle. Kivisen kellarin suuaukko oli yhä esillä tontin länsilaidassa, aivan aidan vieressä.

Koeoja 1 avattiin inventoinnin perusteella mielenkiintoisimmalle alueelle tontin länsilaitaan. Kuten edellä jo mainittiin, kyseisellä kohdalla täyttökerrokset olivat hyvin paksuja ja sisälsivät mm. louhittua tai räjäytettyä kivimateriaalia ja kokonaisia tiiliä. Uudemman ja paksunnan sekoittuneen kerroksen alla oli säilynyt savensekainen hiekkakerros, josta löytyneet muutamat punasaviastian palat vaikuttivat muuta löytömaterialia vanhemmilta ja näin voisivat olla merkkejä paikalla joskus sijainneesta varhaisemmasta asutuksesta. Kerros oli kuitenkin sekoittunut myöhempien aikojen toiminnan seurauksena, eikä varsinaisia kulttuurikerroksia ollut säilynyt tässäkin koeojassa.

Alueelta ei siis löytynyt minkäänlaisia vanhempia, 1600–1700-lukuihin ajoittuvia kulttuurikerroksia tai rakenteita. Uudemmat maanmuokkaustoimet ovat tuhonneet mahdollisesti olemassa olleet vanhat kerrokset vuosien saatossa. Ja koska peruskallio on tontilla niin lähellä maanpintaa, ne eivät koskaan ole olleetkaan kovin paksuja.

Helsingissä, tiistaina, 25. toukokuuta 2010

Riikka Väisänen

Lähteet ja kirjallisuus

Arkistoraportit:

Mökkönen, Teemu 2001: Kajaani – Kajana. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointiprojekti. MV/RHOA.
(<http://www.nba.fi/fi/kaupunkiarkeologia>)

Kirjallisuus:

Keränen, Jorma 1986: *Uudisraivauksen ja rajasotien kausi. Kainuun historia I*. Kajaani.

Museovirasto 1975: *Linnat ja linnoitukset. Museovirasto, Rakennushistorian osasto 1/1975*. Helsinki.

Tyrkkö, Martti 1948: *Kajaanin kaupungin historiaa II. V.V. 1717-1809*. Kajaani.

Vartiainen, A. 1931: *Kajaanin kaupungin historiaa I. Isonvihan loppuun*. Kajaani.

Sähköiset lähteet:

[http://www.arabianmuseo.fi/web/museumarabia.nsf/pagesbyid/08EE54B4C741DE1BC2256F5C004B892B/\\$FILE/Arabia_tehtaanmerkit.pdf?OpenElement](http://www.arabianmuseo.fi/web/museumarabia.nsf/pagesbyid/08EE54B4C741DE1BC2256F5C004B892B/$FILE/Arabia_tehtaanmerkit.pdf?OpenElement) (Luettu 21.5.2010)

Käytetyt lyhenteet:

KA – Kansallisarkisto

MV/RHOA – Museovirasto, rakennushistorian osaston arkisto

Kuvaluettelo

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi
217913	1	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 1, yleiskuva. Koeojan pohjalta tuli vastaan peruskallio.	SW	Riikka Väisänen	26.4.	2010	Digi
217913	2	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 1, SW-profiilin pohjoispääty.Tontin länsiosassa sepelin alta tuli esiin paksu kiven- ja tiilensekainen täyttökerros.	SW	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	3	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 1, SW-profiilin keskiosa. Tontin länsiosassa sepelin alta tuli esiin paksu kiven- ja tiilensekainen täyttökerros.	SW	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	4	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 1, SW-profiilin eteläpääty. Tontin länsiosassa sepelin alta tuli esiin paksu kiven- ja tiilensekainen täyttökerros. Tämän alla toinen täyttökerros, jossa vähemmän purkujätettä.	SW	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	5	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, yleiskuva. Etualalla 1900-luvun uuninperustus ja seinälinja, taustalla kellarin kattorakenne.	SW	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	6	Kajaani	Välikatu 24	Koeojan 2 NE-päädyn rakenteet. Oikealla seinänperustus, vasemmalla uuninperustus ja mahdollinen savupiipun perustus.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	7	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, kellarin kattorakenne sekä SE-profiili.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	8	Kajaani	Välikatu 24	Koeojassa 2 esiinkaivettu kellari sisältä.	NE	Janne Heinonen	27.4.	2010	Digi
217913	9	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin länsipääty. Kuvan oikeassa reunassa kellarin kattorakenteen reunaa.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	10	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin keskiosa. Profiilin yläosassa tonttia peittänyt sepeli, alaosassa täyttöhiekkaa.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	11	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin keskiosa. Mahdollisen SE-NW -suuntaisen seinälinjan SE-reuna.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	12	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin keskiosa. Kuvan vasemmassa reunassa 1900-luvulle ajoittuva seinänperustus.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi
217913	13	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin keskiosa. 1900-luvulle ajoittuva seinänperustus.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	14	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin keskiosa. 1900-luvulle ajoittuva seinänperustus ja uuninperustuksen SW-reunaa.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	15	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin keskiosa. 1900-luvulle ajoittuva uuninperustus.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	16	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin itäpäätty. 1900-luvulle ajoittuva uuninperustus ja sen vasemmalla puolella mahdollinen savupiipun perustus.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	17	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, yleiskuva. Tontin itäosassa sepelin alta paljastui karkean hiekan kerros, jonka alta tuli vastaan peruskallio.	NW	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	18	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin pohjoispäätty. Tontin itäosassa sepelin alta paljastui karkean hiekan kerros, jonka alta tuli vastaan peruskallio.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	19	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin keskiosa. Kuvan oikeassa reunassa hiekkaa leikkaava purkukerroksen täyttämä oja tai kuoppa.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	20	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin keskiosa. Hiekkaa leikkaava purkukerroksen täyttämä oja tai kuoppa.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	21	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin keskiosa. Tontin itäosassa sepelin alta paljastui karkean hiekan kerros, jonka alta tuli vastaan peruskallio.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	22	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin eteläpäätty. Hiekkaa leikkaava purkukerroksen täyttämä oja tai kuoppa sekä suuria kiviä.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	23	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, yleiskuva. Tontin itäosassa sepelin alta paljastui hiekkakerros, jonka alta tuli vastaan peruskallio.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	24	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, SE-profiilin itäpäätty. Kuvan oikeassa reunassa sepelin alla profiilissa erottuu hiiltynyt lankku.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi
217913	25	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, SE-profiilin keskiosa. Koeojan länsiosassa sepelin alta tuli esille ohut, sekoittunut täyttökerros, jonka alla oli ohut hiekkakerros ja kallio.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	26	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, SE-profiilin keskiosa. Koeojan länsiosassa sepelin alta tuli esille ohut, sekoittunut täyttökerros, jonka alla oli ohut hiekkakerros ja kallio.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	27	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, SE-profiilin länsipääty. Koeojan länsiosassa sepelin alta tuli esille ohut, sekoittunut täyttökerros, jonka alla oli ohut hiekkakerros ja kallio.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	28	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, yksityiskohtakuva SE-profiilin itäpäässä erottuvasta hiiltyneestä lankusta.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	29	Kajaani	Välikatu 24	Yleiskuva koeoja 2:sta löytyneestä kellarin kattorakenteesta ja siihen liittyvästä betonisesta suuaukosta.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	30	Kajaani	Välikatu 24	Yleiskuva Välikatu 24:n tontista. Vasemmalla etualalla koeoja 1, oikealla koeoja 2 ja taustalla koeojat 3 ja 4. Kuvassa myös R. Väisänen ja T. Heinonen.	NE	Janne Heinonen	27.4.	2010	Digi
217913	31	Kajaani	Välikatu 24	Työkuva. Riikka Väisänen dokumentoi profiilia.		Janne Heinonen	27.4.	2010	Digi
217913	32	Kajaani	Välikatu 24	Työkuva. Janne Heinonen osallistuu koeojien takymetridokumentointiin.		Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	33	Kajaani	Välikatu 24	Työkuva. Tuuli Heinonen mittaa.		Riikka Väisänen	27.4.	2010	Digi
217913	34	Kajaani	Välikatu 24	Yleiskuva Välikatu 24:n tontista. Vasemmalla etualalla koeoja 1, oikealla koeoja 2 ja taustalla koeojat 3 ja 4. Panoraama.	NE	Janne Heinonen	27.4.	2010	Digi
217913	35	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 1, yleiskuva. Koeojan pohjalta tuli vastaan peruskallio.	SW	Riikka Väisänen	26.4.	2010	Mv
217913	36	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 1, SW-profiilin pohjoispääty. Tontin länsiosassa sepelin alta tuli esiin paksu kiven- ja tiilensekainen täyttökerros.	SW	Riikka Väisänen	26.4.	2010	Mv
217913	37	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 1, SW-profiilin keskiosa. Tontin länsiosassa sepelin alta tuli esiin paksu kiven- ja tiilensekainen täyttökerros.	SW	Riikka Väisänen	26.4.	2010	Mv

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi
217913	38	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 1, SW-profiilin eteläpääty. Tontin länsiosassa sepelin alta tuli esiin paksu kiven- ja tiilensekainen täyttökerros. Sen alla toinen täyttökerros, joka sisälsi vähemmän purkujätettä.	SW	Riikka Väisänen	26.4.	2010	Mv
217913	39	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, yleiskuva. Etualalla 1900-luvun uuninperustus ja seinälinja, taustalla kellarin kattorakenne.	NW	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	40	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, kellarin kattorakenne sekä SE-profiili.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	41	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin länsipääty. Kuvan oikeassa reunassa kellarin kattorakenteen reunaa.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	42	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin keskiosa. Mahdollisen SE-NW -suuntaisen seinälinjan SE-reuna.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	43	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin keskiosa. 1900-luvulle ajoittuva seinänperustus ja uuninperustuksen SW-reunaa.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	44	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin keskiosa. 1900-luvulle ajoittuva uuninperustus.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	45	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 2, SE-profiilin itäpääty. 1900-luvulle ajoittuva uuninperustus ja sen vasemmalla puolella mahdollinen savupiipun perustus.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	46	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, yleiskuva. Tontin itäosassa sepelin alta paljastui karkean hiekan kerros, jonka alta tuli vastaan peruskallio.	NW	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	47	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin pohjoispääty. Tontin itäosassa sepelin alta paljastui karkean hiekan kerros, jonka alta tuli vastaan peruskallio.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	48	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin keskiosa. Kuvan oikeassa reunassa hiekkaa leikkaava purkukerroksen täyttämä oja tai kuoppa.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	49	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin keskiosa. Hiekkaa leikkaava purkukerroksen täyttämä oja tai kuoppa.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv

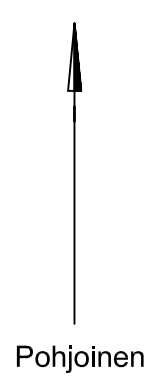
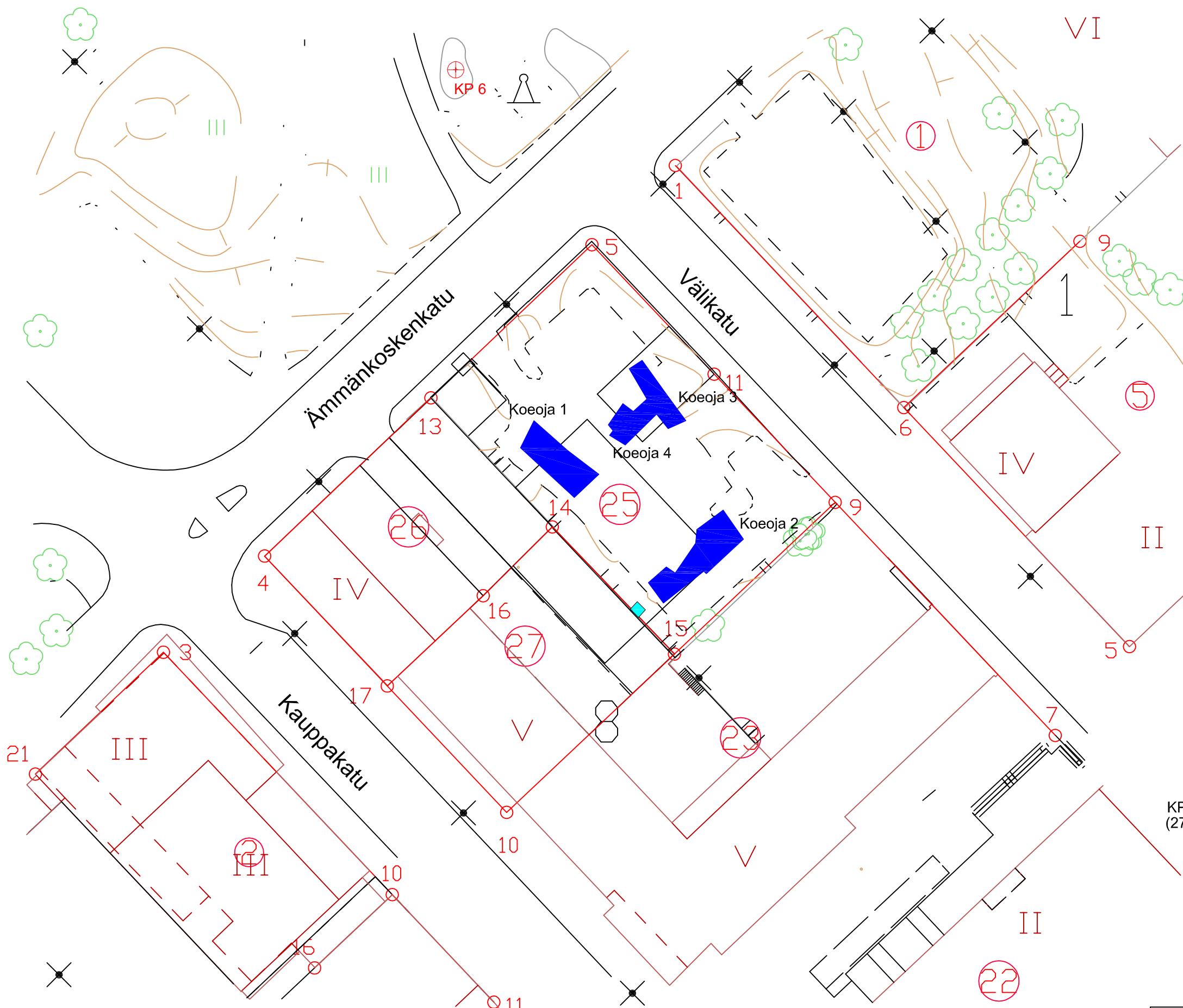
Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi
217913	50	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin keskiosa. Kuvan molemmissa reunoissa hiekkaa leikkaavat purkukerroksen täyttämä oja tai kuoppa.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	51	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin keskiosa. Hiekkaa leikkaava purkukerroksen täyttämä oja tai kuoppa.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	52	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 3, NE-profiilin eteläpääty. Hiekkaa leikkaava purkukerroksen täyttämä oja tai kuoppa ja suuria kiviä.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	53	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, yleiskuva. Tontin itäosassa sepelin alta paljastui hiekkakerros, jonka alta tuli vastaan peruskallio.	NE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	54	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, SE-profiilin itäpääty. Kuvan oikeassa reunassa sepelin alla profiilissa erottuu hiiltynyt lankku.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	55	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, SE-profiilin keskiosa. Koeojan länsiosassa sepelin alta tuli esille ohut, sekoittunut täyttökerros, jonka alla oli ohut hiekkakerros ja kallio.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	56	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, SE-profiilin keskiosa. Koeojan länsiosassa sepelin alta tuli esille ohut, sekoittunut täyttökerros, jonka alla oli ohut hiekkakerros ja kallio.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv
217913	57	Kajaani	Välikatu 24	Koeoja 4, SE-profiilin länsipääty. Koeojan länsiosassa sepelin alta tuli esille ohut, sekoittunut täyttökerros, jonka alla oli ohut hiekkakerros ja kallio.	SE	Riikka Väisänen	27.4.	2010	Mv

KAJAANI VÄLIKATU 24, KOEKAIVAUS 2010

Karttaluettelo

Nro	MK	Kuvaus	Tekijät
1	1:500	Yleiskartta, kaivausalueet.	T.H. ja J.H. Puht.piirt. T.H.
2	1:75	Koeajat 1, 3 ja 4. Pohjavaaitukset.	T.H. ja J.H. Puht.piirt. T.H.
3	1:75	Koeaja 2. Dokumentoidut rakenteet ja pohjavaaitukset.	T.H. ja J.H. Puht.piirt. T.H.

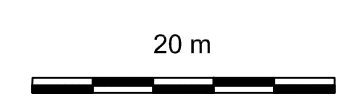
T.H. = Tuuli Heinonen J.H. = Janne Heinonen

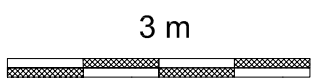
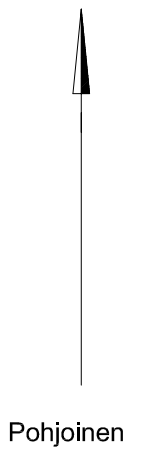
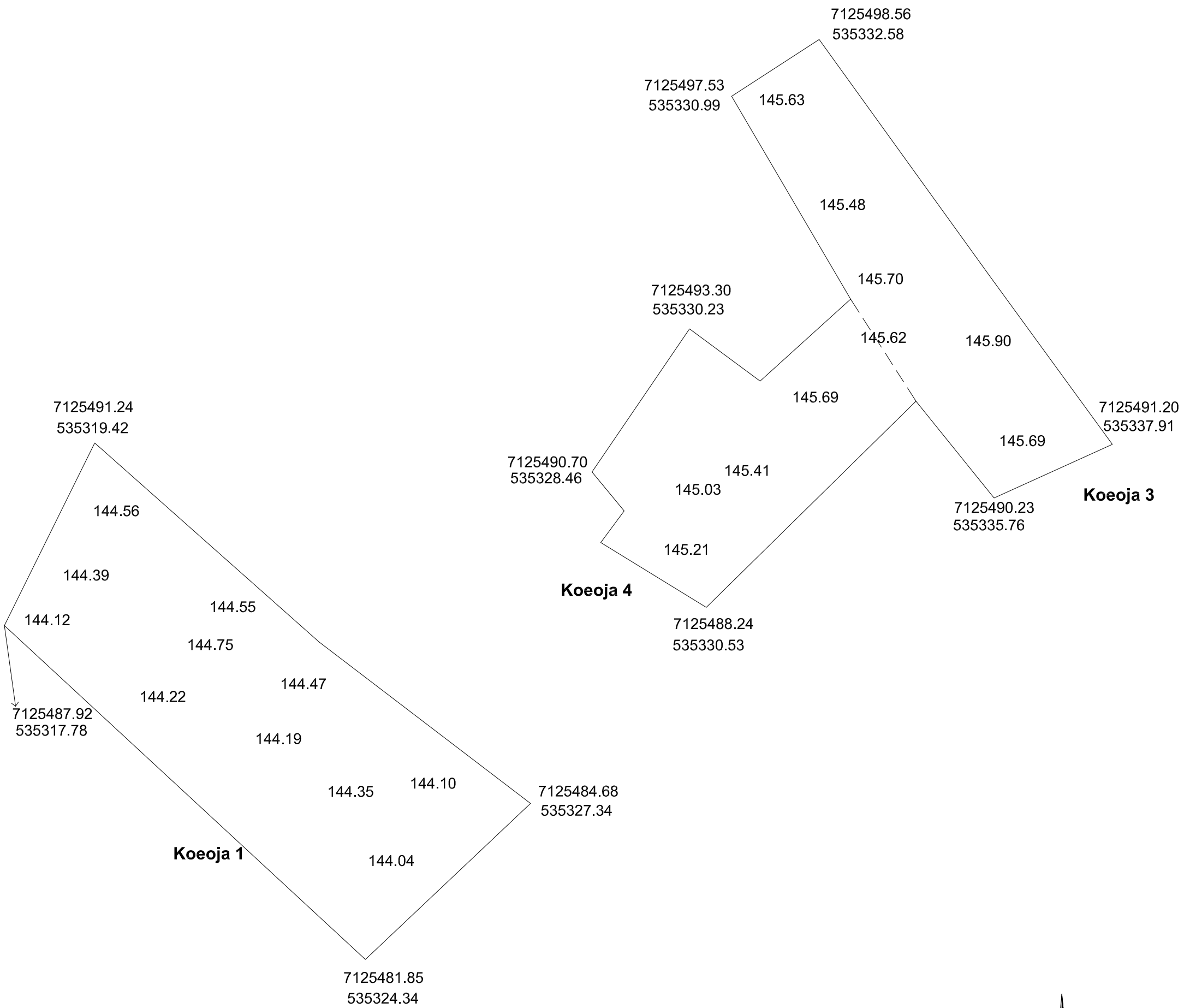
- Koeoja
- Kellarin suuaukko

- ⊕ KP 6 X=7125533.913
Y=535309.907
Z=145.69
- ⊕ KP 3040 X=7125346.565
Y=535500.366
Z=140.49

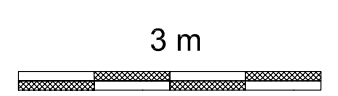
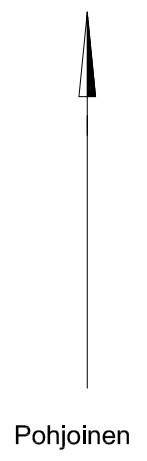
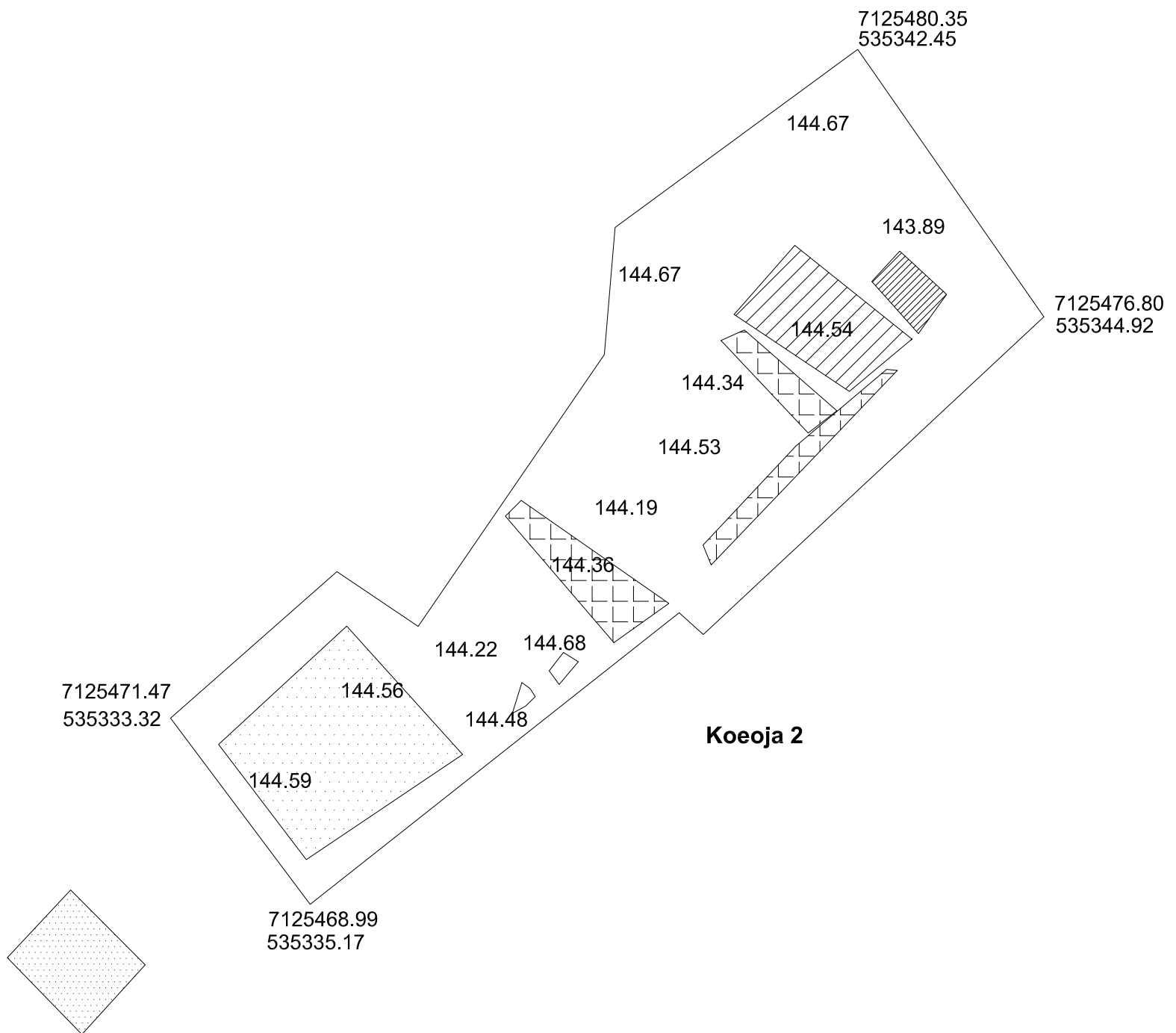
KP 3040
(276 m kaakkoon KP 6:sta)

KAJAANI Välikatu 24	Yleiskartta Kaivausalueet
Riikka Väisänen 2010	Mk 1:500
MITTAUSDOKUMENTOINTI T. Heinonen & J. Heinonen Puht. piirt. Tuuli Heinonen Karttapohja Kajaanin kaupunki	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
	Kartta 1

KAJAANI Välikatu 24	Koeojat 1, 3 & 4 Pohjavaaitukset
Riikka Väisänen 2010	Mk 1:75
MITTAUSDOKUMENTOINTI T. Heinonen & J. Heinonen	MUSEOVRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Puht. piirt. Riikka Väisänen 2010	Kartta 2

- Kivi
- Kellarin suuaukko
- Kellari
- Kivijalka
- Uuni
- Mahdollinen savupiipun perustus

KAJAANI Välikatu 24 2010 Riikka Väisänen 2010	Koeja 2 Rakenteet ja pohjavaaitukset Mk 1:75
MITTAUSDOKUMENTOINTI T. Heinonen & J. Heinonen Puht. piirt. Tuuli Heinonen 2010	MUSEOVRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 3